

školní vzdělávací program

ŠVP 2025/26 ZŠ Český Krumlov, Plešivec 249 - Kopie

RVP ZV Základní vzdělávání

Výchova k občanství

Základní škola Český Krumlov, Plešivec 249

Učební osnovy

Název školy	Základní škola Český Krumlov, Plešivec 249		
Adresa	Plešivec 249, 381 01 Český Krumlov		
Název ŠVP	ŠVP 2025/26 ZŠ Český Krumlov, Plešivec 249 - Kopie		
Platnost	od 1.9.2025	Dosažené vzdělání	Základní vzdělání
Název RVP	RVP ZV Základní vzdělávání		Délka studia v letech: 9

1.1 Člověk a společnost

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast člověk a jeho svět.

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenských, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že

vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- účtět k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Výchova k občanství

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	

Charakteristika předmětu

Hlavním cílem předmětu VÝCHOVA K OBČANSTVÍ je postupné formování a rozvíjení žáků jako občanů, jejich orientace ve významných okolnostech společenského života, utváření vztahu a formování vnitřních postojů žáků ke skutečnosti a k důležitým oblastem lidského života, upevňování vědomí odpovědnosti za vlastní jednání a rozvoj sebepoznávání vedoucí k plnohodnotnému a spokojenému životu.

Předmět je vyučován od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně.

Výuka je realizována v kmenových třídách, v učebně informatiky a rovněž ve školní knihovně.

Předmět je členěn na naukově-výchovné celky člověk ve společnosti, člověk jako jedinec, stát a hospodářství, stát a právo, mezinárodní vztahy a globální svět.

K utváření klíčových kompetencí žáků využije vyučující všech forem a metod práce, a to skupinové vyučování, diskuzi, výklad, reprodukci textu, samostatnou práci, soutěže, testy, dramatizaci, projekty, besedy, dotazníky, interview.



6. ročník

1 týdně, P

ČVS: Úvod k výuce výchovy k občanství

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: vysvětlí pojmy občan a občanství, národnost	Úvod k výuce výchovy k občanství - občan, občanství, národnost

ČVS: Člověk v rytmu času

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: orientuje se v kalendáři, zná letopočty	Člověk v rytmu času - měření času, hodiny - kalendář, letopočty - pranostiky, přírodní cykly

ČVS: Rodina

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - objasní důležitost tolerance a důvěry v rodině a ve škole - objasní význam právní úpravy manželství, příklady ze svého okolí doloží důsledky jejího porušování - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole - diskutuje o funkcích rodiny - vysvětlí pojem náhradní rodinná výchova	Rodina - postavení a význam rodiny - typy rodin - manželství, registrované partnerství x život bez oddacího listu - funkce rodiny (citová, biologická, ochranná, materiální, výchovná) - náhradní rodinná péče

ČJJ: Život ve škole

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - objasní důležitost tolerance a důvěry v rodině a ve škole - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole - za pomoci učitele zhodnotí vlastní možnosti a osobnostní předpoklady a na základě toho vhodně zvolí styl učení - uvědomuje si význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - diskutuje o významu a důležitosti vzdělávání - na základě zkušeností ze školní samosprávy posoudí výhody demokratického způsobu řízení státu - posuzuje každodenní situace z hlediska norem (např. školní řád), které se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	Život ve škole - vzdělávání – celoživotní proces - školní docházka - školní řád, školní parlament - organizace a metody učení, odpočinek

SP: Domov

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - zhodnotí svůj pohled na vlastenectví v souvislosti se svým regionem - zdůvodní, proč je hrdý na svůj region - z dostupných zdrojů zjistí příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí - na základě získaných poznatků jednoduše vyloží fungování voleb do obecních zastupitelstev v demokratických státech	Domov - domov, pojem domova - naše město - významné osobnosti, památky, UNESCO - vztah k obci, podíl občana na životě obce - samospráva obce

6. ročník

ČVS: Má vlast

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - popíše situace, kdy je potřeba bránit stát - diskutuje o tom, jak může v případě potřeby pomáhat při obraně státu - zhodnotí svůj pohled na vlastenectví v souvislosti se svým regionem - zhodnotí přínos významných osobností pro náš národ, diskutuje o nich - vysvětlí, proč je hrdý na svou vlast - hovoří o hlavním městě, zná nejdůležitější památky - orientuje se ve státních svátcích a zná některé významné dny	Má vlast - státní symboly - zásadní mezníky historie českého státu: státní svátky, významné dny - významné osobnosti a jejich přínos - hlavní město - obrana státu

ČVS: Miniúvod do lidských práv

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - uvědomuje si rozdíly mezi lidmi a snaží se je tolerovat - zná svá práva a své povinnosti - přiměřeně uplatňuje svá práva a snaží se respektovat práva a oprávněné zájmy druhých lidí	Miniúvod do lidských práv - ty, já, on jsme rozdílní - základní lidská práva - práva a povinnosti

ČVS: Když rozhodují vteřiny

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: popíše, jak může pomoci lidem v případě mimořádné události	Když rozhodují vteřiny - ochrana člověka za mimořádných událostí - povodně, požár, ... - vzájemná solidarita

7. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - Zná své silné stránky a dovednosti a s dopomocí je prohlubuje ve své zvoleném oboru
 - S dopomocí odděluje podstatné informace od nepodstatných
 - S dopomocí propojuje získané informace a využívá je ve svých praktických činnostech
 - Na základě kritérií dokáže zhodnotit kvalitu a kompletnost své práce a s dopomocí opraví případné nedostatky
- Kompetence k řešení problémů
 - S pomocí vyhodnotí závažnost problému a zformuluje způsob řešení
 - S dopomocí řeší problém s využitím získaných logických postupů
 - Ověřuje správnost řešení a vyhodnocuje svůj pokrok v řešení problému
- Kompetence komunikativní
 - Samostatně dokáže podat smysluplnou zpětnou vazbu. Opírá se o kritéria.
 - V různých oborech samostatně klade otázky
 - S dopomocí vhodně a adekvátně argumentuje
 - Při argumentaci volí vhodnou intonaci, gesta a mimiku
 - Ovládá základní formy písemné komunikace
 - Ovládá komunikaci v on-line prostředí i mimo školu a dodržuje její pravidla

7. ročník

- Zvládá své emoce při obhajobě své práce a argumentaci
- Kompetence sociální a personální
 - Společně s pedagogem formuluje pravidla práce ve skupině a dodržuje je
- Kompetence občanské
 - Toleruje názory jiných lidí

ČVS: Člověk a kultura

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • vyhledá nabídku regionálních kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají • respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti • zdůvodní nepřijatelnost vandalství na příkladech ze svého okolí a aktivně proti němu vystupuje • dodržuje pravidla slušného chování při různých příležitostech • vysvětlí význam slov kultura, umění a jejich důležitost v životě člověka	Člověk a kultura - umění: kýč, krása, móda - pravidla slušného chování, vandalství - kulturní instituce a jejich nabídka

ČVS: Život mezi lidmi

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • za pomoci učitele rozlišuje subjektivní a objektivní mediální informace • vyjádří svůj postoj k působení reklamy na své chování • posoudí kladné a záporné působení sociální skupiny na jednotlivce • stanoví si vlastní žebříček hodnot, kriticky ho posoudí a snaží se podle něj korigovat své chování a jednání • uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých situacích ve škole i mimo ni	Život mezi lidmi - socializace - záměrné a nezáměrné působení - sociální skupina - komunikace (slovní, mimoslovní) - hromadné sdělovací prostředky, reklama

ČVS: Náboženství

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • chápe význam náboženství, respektuje jeho různé směry a zaujímá k nim tolerantní postoje • vyhledá základní znaky a symboly hlavních náboženství a diskutuje o nich • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a chápe jejich škodlivost	Náboženství - judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus - náboženský fanatismus, terorismus

SH: Majetek v našem životě

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • stanoví si vlastní žebříček hodnot, kriticky ho posoudí a snaží se podle něj korigovat své chování a jednání • vysvětlí pojem duševní vlastnictví a způsoby jeho ochrany • na vlastních příkladech doloží rozdíl mezi statky a službami • objasní význam právní úpravy vlastnictví, příklady ze svého okolí doloží důsledky jejího porušování	Majetek v našem životě - potřeby, druhy potřeb - statky a služby - duševní vlastnictví a jeho úprava - právní úprava vlastnictví - konzumní společnost - životní úroveň

7. ročník

SP: Řízení společnosti

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - na základě získaných poznatků vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech - uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - pojmenuje znaky státu a uvědomuje si jejich důležitost - na příkladech doloží různé formy a typy státu	Řízení společnosti - stát, formy vlády (demokracie, autokracie), typy státu (republika, monarchie, teokracie), znaky státu - demokracie - volby, volební právo - možnosti zapojení do veřejného života

SP: Lidská práva

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a chápe jejich škodlivost - stanoví si vlastní žebříček hodnot, kriticky ho posoudí a snaží se podle něj korigovat své chování a jednání - vysvětlí význam právních dokumentů zaručujících lidská práva - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých lidí - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	Lidská práva - Všeobecná deklarace lidských práv - Listina základních práv a svobod - diskriminace, rasismus, xenofobie - svoboda, autorita - morálka, svědomí

MVGS: Svět kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a chápe jejich škodlivost - seznámí se s národnostním složením své země a zaujímá tolerantní postoje k národnostním menšinám - popíše a na příkladech doloží vliv začlenění ČR do EU - vyhledá základní informace o EU, členské země a údaje o nich	Svět kolem nás - EU, její úkoly, členské země - národnostní menšiny, předsudky

8. ročník

1 týdně, P

ČVS: Člověk v sociálních vztazích

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - uplatňuje asertivní způsoby komunikace - vysvětlí, jak sebepoznání pozitivně ovlivňuje vztahy s druhými - objasní, jak zvládá stresové situace, a své chování kriticky posuzuje - diskutuje o možných způsobech zvládání konfliktu a posuzuje je z různých hledisek	Člověk v sociálních vztazích - asertivní, pasivní a agresivní jednání - asertivní práva a povinnosti - stres a jeho příčiny - konflikt - způsoby řešení náročných životních situací

8. ročník

ČJJ: Osobnost

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a vlastních možností pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - popíše, jak lze usměrňovat charakterové a volní vlastnosti a rozvíjet osobní přednosti, a snaží se tyto poznatky vhodně uplatňovat ve svém životě - na příkladech doloží typy temperamentu - snaží se určit svůj temperamentový typ - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Osobnost - poznání sebe sama - sebeuvědomování, vůle jako prostředek dosahování cílů - temperament, charakter - schopnosti, dovednosti, inteligence, nadání, talent, genialita, kreativita (tvořivost)

ČJJ: Psychické procesy a stavy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - popíše, jak lze usměrňovat charakterové a volní vlastnosti a rozvíjet osobní přednosti, a snaží se tyto poznatky vhodně uplatňovat ve svém životě - na základě získaných poznatků o sobě zvolí vhodný styl učení - vysvětlí, jak může využít poznatky o smyslech, paměti a učení pro dosažení svých cílů	Psychické procesy a stavy - smyslové poznávání skutečnosti - vjem, smyslové vnímání, sociální vnímání - rozumové poznávání skutečnosti - myšlení, řeč, myšlenkové operace, řešení problémů - paměť, zapomínání, pozornost - hra, učení, práce - city

ČH: Hospodaření

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti - na vlastním příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - vysvětlí, jak se tvoří cena - jednoduše popíše vliv inflace na ceny a hodnotu peněz	Hospodaření - výrobní a nevýrobní odvětví, obchod a služby - trh, nabídka, poptávka, fungování trhu - cena zboží - její tvorba (náklady, zisk, DPH), vliv nabídky a poptávky - inflace

SP: Základy státovědy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - vyjádří svůj postoj k působení předvolebních kampaní politických stran - rozlišuje úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí - posoudí výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - uvede příklady korupčního jednání - na příkladu doloží, jaké důsledky může mít korupční jednání - seznámí se s Ústavou ČR, vysvětlí její důležitost, zná její části	Základy státovědy - Ústava ČR, její struktura - zákonodárná moc v ČR, volby do Parlamentu ČR, poslanecká imunita - výkonná moc v ČR, vláda a prezident, činnost ministerstev - soustava soudů v ČR - politické spektrum v ČR, politické strany, pravice, levice, pluralita, volební kampaň - korupce a její důsledky pro stát

SP: Právní minimum

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - snaží se přiměřeně uplatňovat svá práva a respektovat práva a oprávněné zájmy druhých lidí - posuzuje každodenní situace z hlediska dodržování právních ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání a zdůvodní jeho škodlivost	Právní minimum - morální a právní normy - následky porušování norem - orgány právní ochrany občanů (soudy, státní zastupitelství, advokáti, ombudsman) - právní vztah - jeho účastníci, obsah, předmět

8. ročník

MVGS: Evropská unie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - vysvětlí funkce jednotlivých orgánů EU a jejich vliv na fungování EU i ČR - uveče příklady práv a povinností občana EU i možné způsoby jejich uplatňování - diskutuje o výhodách a nevýhodách členství ČR v Evropské unii	Evropská unie - orgány EU a jejich funkce - ČR jako součást Evropské unie, práva a povinnosti plynoucí z občanství v EU; výhody členství

9. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - Samostatně si volí svůj učební styl pro efektivní učení
 - Samostatně volí nejvhodnější strategie pro řešení úloh
 - Zná své silné stránky a dovednosti a cíleně je prohlubuje ve své zvoleném oboru
 - Samostatně vyhledává, třídí a ověřuje si důvěryhodnost informací z různých zdrojů
 - Samostatně odděluje podstatné informace od nepodstatných
 - Čte s porozuměním odborné a literární texty odpovídající jeho věku a úrovni učení
 - Samostatně propojuje získané informace a využívá je ve svých praktických činnostech
 - Rozumí používaným termínům, znakům a symbolům z různých oborů a používá je
 - Propojuje informace z různých oborů do širších celků
 - Analyzuje, syntetizuje a kriticky posuzuje získané poznatky
 - Získané informace aplikuje i v jiných oborech a situacích
 - Samostatně si stanovuje reálné a smysluplné cíle v rámci svého učení
 - Porovnává své výsledky v čase
 - Na základě kritérií dokáže zhodnotit kvalitu a kompletnost své práce a samostatně opraví případné nedostatky
- Kompetence k řešení problémů
 - Samostatně vyhodnotí závažnost problému a zformuluje způsob řešení
 - Vyhledá z různých zdrojů informace vhodné k řešení problému a propojuje je
 - V případě nezdaru hledá jiná efektivnější řešení směřující k vyřešení problému
 - Samostatně řeší problém s využitím získaných logických postupů
 - Samostatně využívá vlastní úsudek a zkušenosti k řešení problému
 - Na základě vlastních zkušeností aplikuje osvědčené způsoby řešení v nových situacích
 - Vyhodnotí efektivitu zvolené strategie
- Kompetence komunikativní
 - K danému tématu se vyjadřuje výstižně a jasně, formuluje své myšlenky
 - Rozumí významu českých a běžně užívaných cizích slov a základním odborným termínům
 - Samostatně vhodně a adekvátně argumentuje
 - Svou argumentaci opírá o důvěryhodné zdroje
 - Dokáže přizpůsobit svůj projev komunikační úrovni partnera
- Kompetence sociální a personální

9. ročník

- Samostatně formuluje pravidla práce ve skupině a dodržuje je
- Na základě seberflexe vyhodnotí a zvolí si svou vhodnou roli ve skupině
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu (skupině), při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, asertivně obhájí svůj názor
- Respektuje názory druhých a je schopen kompromisu, dává prostor k vyjádření myšlenek ostatním ve skupině
- Efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu
- Je si vědom svých kvalit i nedostatků a vědomě řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- Kompetence občanské
 - Chápe základní principy na nichž spočívají zákony a společenské normy
 - Je si vědom následků svého chování
 - Vyodnotí závažnost různých krizových situací a dle svých možností poskytne účinnou pomoc
 - Zná zásady první pomoci, požární ochrany, USB a dokáže je v modelové krizové situaci použít
 - Aktivně se zapojuje do organizace kulturního a sportovního dění a tradic ve škole
- Kompetence pracovní
 - Využívá získané znalosti a zkušenosti při přípravě na své budoucí profesní zaměření
 - Orientuje se v základních aktivitách k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozijí své podnikatelské myšlení

ČVS: Svoboda projevu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Svoboda projevu - reklama a její vliv - propaganda - média, svoboda vyjadřování

ČJJ: V pracovním poměru

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, posoudí, případně koriguje své chování a jednání • objasní význam právní úpravy pracovního poměru, příklady ze svého okolí doloží důsledky jejího porušování • vyhledá na internetu nabídku zaměstnání • vysvětlí úkoly úřadu práce	V pracovním poměru - volba povolání, studijní a jiné předpoklady pro výkon zvoleného povolání - hledání zaměstnání, získávání potřebných informací - komunikace se zaměstnavatelem, žádost o zaměstnání - služby úřadu práce - pracovní právo – pracovní smlouva (povinné náležitosti)

SH: Hospodaření

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • porovná zdroje příjmů státu a oblasti, do kterých stát směřuje své výdaje • na příkladech doloží, jak stát nakládá s volnými prostředky a jak může kryt deficit rozpočtu • uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané, a posoudí jejich význam pro různé skupiny obyvatel	Hospodaření - státní rozpočet – zdroje příjmů a výdaje - daně v daňové soustavě ČR - sociální politika státu, pomoc potřebným

9. ročník

SP: Občan a právo

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - posoudí potřebu dodržování zásad ochrany vlastnictví a obhájí ji - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - přiměřeně uplatňuje svá práva, zná práva spotřebitele, doloží je na příkladu z praxe	Občan a právo - právní vztahy, fyzická a právnická osoba - způsobilost k právům a povinnostem, způsobilost k právním úkonům - vlastnické právo, ochrana majetku, pojištění - autorská práva, jejich porušování - spotřebitelská práva - jejich porušování a uplatňování - smlouvy, jejich náležitosti, uzavírání smluv - rodinné právo, formy pomoci státu rodinám, právní odpovědnost rodičů, právní a mravní důsledky rozvodu

SP: Právní ochrana

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - chápe důsledky porušování právních norem - vysvětlí pojmy přestupek, trestný čin, trestní odpovědnost - na příkladu objasní rozdíl mezi trestním stíháním dospělých a mladistvých	Právní ochrana - orgány právní ochrany a jejich úkoly - dodržování zákonů, význam sankcí - průběh občanského soudního řízení - trestní řízení, přestupky a trestné činy, význam trestů - trestní odpovědnost - trestná činnost mladistvých, možné příčiny a následky - rozdíl mezi trestním stíháním dospělých a mladistvých, prevence

SP: Občan, obec, stát

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - vysvětlí, jaké jsou povinnosti občana při obraně státu - uvede příklady zahraničních misí Armády ČR - na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly Armády ČR - vysvětlí pojem státní občanství a práva a povinnosti, jež se k němu vztahují - dle zadaných kritérií vyhledá, který úřad/odbor řeší daný problém, a použije vhodný způsob komunikace k jeho vyřešení - na základě získaných informací objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu - vysvětlí princip voleb do obecního zastupitelstva - diskutuje o tom, jak může ovlivnit život ve své obci/státě - je tolerantní k cizincům	Občan, obec, stát - obec - obecní zastupitelstvo, volby, vliv občanů na život v obci (právo volební, petiční...) - úřady - povinnosti úřadů, právo na informace, pravidla slušného chování, správná komunikace - stát - státní občanství, práva a povinnosti občana - postavení cizinců, imigrace - obrana státu: Armáda ČR - její úkoly vojenské i nevojenské, zahraniční mise Armády ČR

MVGS: Globální svět

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu v souvislosti s mezinárodním terorismem a fanatismem - na základě vlastních zkušeností a získaných informací objasní potřebu tolerance ve společnosti, uvědomuje si kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí - s pomocí informačních zdrojů utřídí dle zadaných kritérií významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy - porovná klady a zápory vybraných projevů globalizace a zaujme k ní kritický postoj - vyjádří svůj názor na globální problémy současnosti - na jejich příčiny a možné řešení - uvede příklady mezinárodního terorismu, zaujme postoj k jeho potírání - zhodnotí výhody i nevýhody členství ČR v NATO a doloží, jak by mohl sám pomoci při obraně vlasti	Globální svět - svět kolem nás, odpovědnost člověka za osud planety - globální, lokální a individuální problémy, jejich řešení (globalizace, populační exploze, války, ...), úloha státu při řešení krizových situací - organizace a hnutí: NATO, OSN - terorismus - důsledky, obrana (role ČR)